

Morfologia de l'Espanyol

Codi: 106366

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2504211 Llengua i Literatura Espanyoles	OB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Cristina Buenafuentes de la Mata

Correu electrònic: cristina.buenafuentes@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: No

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Ziwen Wang

Matthias Ulrich Raab

Prerequisits

Atès que l'alumnat ha demostrat, mitjançant l'obtenció dels crèdits corresponents a les assignatures de formació bàsica, haver adquirit les competències bàsiques, haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuais errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Així mateix es considera que el/la estudiant coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professor de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Objectius

L'assignatura de "Morfologia de l'espanyol" té com a objectiu fonamental oferir una visió general de l'estudi dels mots i de les classes de paraules. Es recomana que l'estudiant hagi cursat previamente l'assignatura "Introducció a la llengua espanyola".

En finalitzar l'assignatura, l'estudiant ha de ser capaç de:

- Conèixer els diferents models teòrics sobre morfologia
- Identificar els constituents d'una paraula i els nivells en què operen
- Dominar els aspectes relacionats amb la flexió i les seves implicacions
- Reconèixer els processos de formació de paraules i les seves característiques
- Entendre les particularitats de les principals classes de paraules

Competències

- Analitzar les principals propietats fonètiques, fonològiques, morfològiques, sintàctiques, lèxiques i semàntiques de la llengua espanyola, la seva evolució al llarg de la història i la seva estructura actual.

- Elaborar argumentacions aplicables als àmbits de la literatura hispànica, de la teoria literària, de la llengua espanyola i la lingüística, i avaluar-ne la rellevància acadèmica.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Utilitzar les eines digitals i les fonts documentals específiques per a la captació i l'organització d'informació.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir un coneixement fonètic profund perquè es pugui aplicar a altres àmbits interdisciplinaris.
2. Caracteritzar els fenòmens lingüístics tenint en compte els diferents nivells d'anàlisi.
3. Descriure el sistema fonològic de l'espanyol a partir de la distribució, les relacions i les propietats articulatòries i acústiques dels seus elements.
4. Fer prediccions i inferències lingüístiques sobre el contingut d'un text.
5. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
6. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
7. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
8. Identificar els constituents d'una paraula i els nivells en què operen.
9. Identificar i descriure les construccions sintàctiques de l'espanyol.
10. Justificar mitjançant una terminologia apropiada l'anàlisi de les dades des d'un punt de vista lingüístic.
11. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs en la implementació de propostes o d'idees innovadores.
12. Reconèixer acústicament i articulatòriament els sons i la prosòdia de l'espanyol.
13. Reconèixer els vincles existents entre la semàntica composicional i altres disciplines, tant lingüístiques (sintaxi, lexicologia, pragmàtica) com no lingüístiques (filosofia, lògica, matemàtiques).

Continguts

Tema 1. La morfologia: unitats de l'anàlisi morfològica

Tema 2. La morfologia flexiva de l'espanyol

Tema 3. La morfologia lèxica de l'espanyol: processos de formació de mots

Tema 4. Les classes de paraules

Metodologia

L'alumnat haurà de realitzar un seguiment continuat de l'assignatura.

Per assolir els objectius assenyalats, es combinaran les explicacions teòriques per part del professor o la professora amb la realització pràctica d'exercicis a l'aula i el comentari de les lectures obligatòries.

L'aprenentatge d'aquesta assignatura es reparteix de la següent manera:

- Activitats dirigides (35%, 55,5 hores). Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en pràctiques i seminaris dirigits pel professor o per la professora, en què es combinarà l'explicació teòrica amb la realització d'exercicis.
- Activitats supervisades (10%, 15 hores). Es tracta de tutories programades pel professor o per la professora, dedicades a la correcció i comentari de problemes en els diferents nivells d'anàlisi lingüística.

- Activitats autònomes (50%, 75 hores). Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització d'exercicis, d'activitats i de la lectura de la bibliografia obligatòria.
- Activitats d'Avaluació (5%, 7,5 hores). L'avaluació de l'assignatura es durà a terme mitjançant proves escrites i activitats pràctiques.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i sessions de seminari i pràctiques dirigides	55,5	2,22	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13
Tipus: Supervisades			
Tutories programades	15	0,6	2, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13
Tipus: Autònomes			
Activitats Autònomes	75	3	2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13

Avaluació

El professor o la professora avaluarà aquesta assignatura de manera continuada.

L'avaluació de l'assignatura s'efectuarà, per tant, a partir de la realització de tres activitats/proves en què es valoraran els següents aspectes:

- L'assimilació de continguts teòrics;
- L'aplicació pràctica dels continguts; i
- L'adequació als requisits de l'activitat en qüestió.

Les tres activitats / proves a realitzar són les següents:

- 1 prova teòrico-pràctica corresponent al tema 1 (40%)
- 1 activitat pràctica corresponent als temes 2 i 3 (40%)
- 1 prova teòrica corresponent al tema 4 (20%)

Per superar l'assignatura, s'hauran de realitzar totes les activitats. Un cop sumades les qualificacions de cada prova segons el seu percentatge, el resultat ha de ser de 5 punts o més per aprovar l'assignatura.

La realització de faltes d'ortografia, expressió, lèxic i sintaxi tindrà una penalització de 0,2 cadascuna, sense límit, sobre la nota final a les activitats i en els exàmens. Les faltes repetides també descompten.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

No evaluable

S'obtindrà la qualificació de "No evaluable" quan el/la estudiant hagi presentat només un 40% de les evidències d'avaluació. L'elaboració de més del 41% de les proves suposarà, doncs, la voluntat de l'alumnat de ser avaluat en l'assignatura i, per tant, la seva presentació a l'avaluació.

Recuperació

Totes les activitats d'avaluació són recuperables. Tanmateix el/la estudiant podrà el dret a la recuperació si la mitjana de les proves realitzades amb el seu corresponent percentatge és inferior a 3,5 punts. Si el/la estudiant té dret a la recuperació, només podrà recuperar, com a màxim, dues proves. A més a més, cal tenir en compte que, per poder optar a la recuperació, l'alumnat està obligat a presentar-se a totes les activitats/proves avaluable.

En cas que les proves no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, assegurant que tot l'estudiantat hi pot accedir.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitat d'avaluació pràctica	40%	1,5	0,06	2, 5, 8, 10, 13
Prova teòrica	20%	1,5	0,06	2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 13
Prova teòrico-pràctica	40%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13

Bibliografia

El professor o la professora indicarà durant el desenvolupament de l'assignatura les lectures obligatòries i recomanades per a cada punt del temari.

BIBLIOGRAFIA GENERAL

ALCOBA, Santiago (1999): "La flexión verbal", dins Ignacio Bosque i Violeta Demonte (eds.), *Gramática descriptiva de la lengua española*. Vol. 3, Madrid: Espasa Calpe, pp. 4915-4991

ALMELA, Ramón (1999): *Procedimientos de formación de palabras en español*. Barcelona: Ariel.

BOSQUE, Ignacio (1983): "La morfología", dins Francisco Abad i Antonio García Berrio (eds.), *Introducción a la lingüística*. Madrid: Alhambra, pp. 115-153.

BOSQUE, Ignacio (1989): *Las categorías gramaticales. Relaciones y diferencias*. Madrid: Síntesis. 2ª edició (2015). Disponible en e-book.

BOSQUE, Ignacio i DEMONTE, Violeta (eds.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*. Vol 3. Madrid: Espasa.

CAMUS, Bruno (2022): *La formación de palabras*. Madrid: Arco/Libros.

DI TULLIO, Ángela (2014): *Manual de gramática del español*. Waldhuter Editores: Ciudad Autónoma de Buenos Aires. Disponible a https://espa3295.weebly.com/uploads/1/5/4/0/15408852/di_tullio_2014_manual_de_gramatica_del_espanol.pdf

FÁBREGAS, Antonio (2013): *La morfología. El análisis de la palabra compleja*. Madrid: Síntesis. Disponible en e-book.

FÁBREGAS, Antonio; ACEDO, Víctor; AMSTRONG, Grant; CUERVO, M. Cristina i PUJOL, Isabel (Eds.) (2021): *The Routledge Handbook of Spanish Morphology*. London: Routledge. Disponible en e-book.

GARCÍA MEDALL, Joaquín (2019): "La morfología derivativa del español", dins Ridruejo, E. (ed.), *Manual de lingüística española*. Berlín-Boston: De Gruyter, pp. 402-431. Disponible en e-book.

GARCÍA-PAGE, Mario (2006): *Cuestiones de morfología española*, 3ª ed. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.

GUTIÉRREZ-REXACH, Javier (ed.) (2016): *Enciclopedia de lingüística hispánica*. Vol 1. London: Routledge. Disponible en e-book al catàleg de la UAB.

LIEBER, Rochelle (2021): *The Oxford Encyclopedia of Morphology*. Oxford: OUP.

MÜLLER, Peter O.; OHNHEISER, Ingeborg; OLSEN, Susan; i RAINER, Franz (2016): *Word-Formation. An International Handbook of the Languages of Europe*. Berlín: de Gruyter Mouton, 5 vols. Disponible en e-book.

PENA, Jesús (1991): "La palabra: estructura y procesos morfológicos", *Verba*, 18, pp. 69-118. Disponible a <https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/3151>

PENA, Jesús: *Base de datos morfológica del español*. Disponible a <https://bdme.iatext.es/acceso.jsp>.

PHARIES, David (2002): *Diccionario etimológico de los sufijos españoles (y de otros elementos finales)*. Madrid: Gredos.

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA i ASALE (2009): *Nueva gramática de la lengua española*. Vol 1. Madrid: Espasa. Disponible a <http://aplica.rae.es/grweb/cgi-bin/buscar.cgi>

REAL ACADEMIA ESPAÑOLA i ASALE (2019): *Glosario de Términos Gramaticales*. Salamanca: Universidad de Salamanca.

VARELA, Soledad (2009): *Morfología lèxica: La formación de palabras*. Madrid: Gredos. Disponible a <https://morforetem.files.wordpress.com/2018/06/formacic3b3n-de-palabras.pdf>

VARELA, Soledad (1990): *Fundamentos de morfología*. Madrid: Síntesis. Disponible en e-book.

VARELA, Soledad i PIERA, Carlos (1999): "Relaciones entre morfología y sintaxis", dins Ignacio Bosque i Violeta Demonte (eds.), *Gramática descriptiva de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe, pp. 4367-4422.

Programari

Aquesta assignatura no requereix cap programari específic.